

Qorti tal-Appell
(Kompetenza Inferjuri)
Imhalled Anthony Ellul
Appell numru: 433/2009

Atlas Insurance pcc Limited f'isimha proprju u kif surrogata fid-drittijiet tal-assigurata taghha I.V. Portelli & Sons Limited abbazi tal-polza tal-assikurazzjoni u tal-ligi

Vs

Jet Services Limited u John Abela Limited

16 ta' Marzu, 2018.

1. L-attrici harrket lill-konvenuti quddiem it-Tribunal ghal Talbiet Zghar ghall-hlas ta' elf erba' mija u tmintax-il ewro u seba' u ghoxrin centezmu (€1,418.27), merkanzija li nsterqet waqt it-trasport taghha lejn Malta. L-attrici ssostni li Jet Services Limited kienet giet inkarigata sabiex twassal il-merkanzija Malta, li min-naha taghha nkarigat lil Jet Services Limited sabiex twettaq l-inkarigu.
2. B'sentenza tat-13 ta' Lulju, 2015 it-Tribunal ghal Talbiet Zghar ipprezenta cahad l-ecezzjonijiet tal-konvenuti u laqa' t-talba tas-socjeta attrici.
3. Kull wiehed mill-konvenuti appella mis-sentenza.
4. L-aggravji tas-socjeta John Abela Limited huma dwar 'il fatt li t-Tribunal ghal Talbiet Zghar:
 - i. ikkunsidra li l-garr tal-merkanzija in kwistjoni kien sar taht kuntratt ta' garr wiehed u li l-appellanti kienet qieghda tagixxi bhala *successive carrier ai termini* tal-artikolu 34 tal-Konvenzjoni CMR, u konsegwentement iddecidiet li *ai termini* tal-istess disposizzjoni tikkundanna lill-kumpannija appellanti *in solidum* ma' Jet Services Limited sabiex taghmel tajjeb ghad-danni sofferti mill-atturi;
 - ii. m'ghamel l-ebda osservazzjoni dwar it-tieni eccezzjoni tal-appellant, cioe' li qatt ma gew interpellati qabel l-attrici pprezentat il-kawza;
 - iii. qatt ma kellu jikkonkludi li l-ispejjez kellhom jithallsu mill-kumpannija appellanti u dan ghaliex l-atturi ma gabux prova wahda ta' ricevuta, talba ghall-hlas jew konferma ta' hlas da parti tas-surveyor fl-ammont minnhom indikat. Ir-ricevuta ezebita a fol. 43 tal-process ma tirrelatax ghas-survey tat-talba odjerna imma ghall-survey ta' kawza ohra;

5. L-aggravji ta' Jet Services Limited huma li mill-provi jirrizulta li s-serqa grat minhabba negligenza u traskuragni ta' John Abela Limited, u l-appellanti tilfet il-protezzjoni li taghti l-Konvenzjoni dwar il-Kuntratt għall-Garr Stradali Internazzjonali ta' Merkanzija (CMR) minhabba n-negligenza ta' John Abela Limited.
6. Kull appellat wiegeb għaz-zewg appelli li saru fejn ta r-ragunijiet għalfejn l-appell għandu jigi michud.
7. Il-qorti qrat l-atti.
8. Dan kien kaz fejn waqt trasport ta' merkanzija, ix-xufier tal-appellanti John Abela Limited kien ipparkja t-trukk bit-trailer f'Corso Europa, Lainate, Milan u nsteraq it-trailer. Fir-rapport li għamel ix-xufier qal li fil-hin tas-serqa kien rieqed.
9. Dwar dan l-incident, il-Qorti tal-Appell (Superjuri) fis-26 ta' Mejju, 2017 diga' tat sentenza fil-kawza **Middlesea Insurance plc vs Jet Services Limited et** fejn cahdet appell u kkonfermat is-sentenza tal-ewwel qorti. Fis-sentenza ntqal:

*"F'dan il-każ, hija l-fehma tal-Qorti li s-sewwieq in kwistjoni naqas sew mid-dover tiegħu li jindokra sewwa t-trailer bil-merkanzija ġo fih u li jassigura li dan ma jinsteraqx. Hu aġixxa "recklessly", minghajr ma qies dak li kien qed jagħmel, jew aħjar, billi ma jimportax jekk dik il-ħsara ssirx jew le. Meta s-sewwieq wasal fejn kien se jistrieħ, it-trailer jidher li ġie zganċat minn mat-trakk, li għamilha iżjed faċli għall-istess trailer li jinsteraq. It-trailer kellu anti-theft lock, iżda dan tneħħa meta s-sewwieq wasal biex jigbor il-merkanzija, u baqa' ma ġiex attivat meta dan raqad għal-lejl. Dawn, fost affarijiet oħra elenkati mill-ewwel Qorti, juru traskuragni grassa u non-kuranza tal-obbligu tiegħu li jħares l-inkolumità tal-merkanzija afdana f'idejh. **Il-kumpanija Jet Services Limited, bħala l-carrier inkarigat bit-trasport, twiegeb hija għall-għemil u l-atti ta' traskuragni kollha mwettqa minn kull min hu involut fit-twertieq tal-kuntratt "as if such acts or omissions were his own" (Artikolu 3 tal-Konvenzjoni aktar qabel imsemmija). Kull ma seħħ huwa responsabbiltà ta' din is-soċjetá, u ma tistax, f'dawn il-proċeduri, titfa' t-tort fuq terzi li magħhom is-soċjetá attriċi ma għandha ebda relazzjoni guridika".***

10. F'dawk il-proċeduri, il-kumpanija John Abela Limited kienet giet liberata mill-osservanza tal-gudizzju għaliex ġie konkluz li ma kienx hemm relazzjoni kuntrattwali bejn l-attriċi u l-istess kumpanija.
11. Għal dak li jirrigwarda l-meritu, wara li l-qorti qrat l-atti m'għandha xejn x'izzid ma' dak li nghad fl-imsemmija sentenza. Dan kien kaz evidenti ta' negligenza grossolana min-naha tax-xufier ta' John Abela Limited li jekk verament kien

rieqed meta nsteraq it-trailer, ma hax il-prekawzjonijiet biex jizgura li ma jgrix dak li fil-fatt gara.

12. Ghal dak li jirrigwarda l-posizzjoni tas-socjeta **John Abela Limited**, mhemmx bazi biex jintlaqa' l-appell taghha meta tikkunsidra:

12.1 Hu fatt li ma jirrizultax li l-attrici ghamlet kuntratt ta' John Abela Limited. L-inkarigu lil din l-appellanti nghata minn Jet Services Limited.

12.2 It-Tribunal iddecieda li a bazi tal-artikolu 34 tal-Convention of the Contract for the International Carriage of Goods by Road (CMR), John Abela Limited kienet responsabbli. Dik id-disposizzjoni tipprovdi li:

"If carriage governed by a single contract is performed by successive road carriers, each of them shall be responsible for the performance of the whole operation, the second carrier and each succeeding carrier becoming a party to the contract of carriage, under the terms of the consignment note, by reason of his acceptance of the goods and the consignment note".

Fil-kaz in ezami rrizulta li John Abela Limited hadet il-pussess tal-merkanzija bhala *sub-contractor* ta' Jet Services Limited. L-inkarigu moghti lil *sub-contractor* ma jeskludix l-applikazzjoni tal-imsemmija disposizzjoni. L-appellanti ssostni li gialadarba f'dan il-kaz kien hemm zewg *consignment notes* separati (fol. 19 u 66), it-Tribunal kellu jikkunsidra *"... l-kuntratt ta' garr tal-esponenti ma' Jet Services Limited bhala wiehed totalment indipendenti minn dak ta' bejn l-atturi u Jet Services Limited u li l-appellanti qatt ma agixxew ta successive carriers skont id-disposizzjoni ta' Artikolu 34"*. F'dan ir-rigward fil-ktieb **Shipping Law**, Simone Baughen (Sitt Edizzjoni (2015), pagna 177) jinghad:

*"If no consignment note is issued, or if one is not passed on to the successive carriers, the claimant will not obtain no rights under the CMR against the sub-carriers. **It will either have to proceed against them in tort or against the first carrier in contract.** This contractual action will continue to be subject to the CMR despite the absence of any consignment note".*

Fil-ktieb *Contracts Of Carriage By Land And Air* (Malcolm Clarke u David Yates, Tieni Edizzjoni, 2014, pagna 75), jinghad:

*"If carrier X employs sub-contractors for all or part of the journey and on separate consignment not is made out for each part but **the original***

consignment note is passed on like a baton down the line of sub-contractors, with one reservation, they are all successive carriers under CMR. The reservation is that the 'whole operation' referred to in Article 34 refers to carriage by road: hence the successive road carriers are not responsible for what might occur on a sea or rail stage".

- 12.3 F'kull kaz irrispettivament jekk f'dan il-kaz kienx hemm *successive carriers*, il-principju hu li kull min hu negligenti ghandu jwiegeb ghad-danni li n-negligenza tieghu tikkawza lil haddiehor (artikolu 1031 tal-Kodici Civili).
- 12.4 Ghal din il-qorti mhemmx dubju li John Abela Limited inkariga impjegat li ma kienx ta' hila fil-qadi ta' dmirijietu u ghalhekk ukoll ghandha twiegeb ghad-dannu li soffra sid il-merkanzija (artikolu 1037 tal-Kodici Civili). Dan apparti li li t-trailer ma kellux nstallat fuqu xi apparat kontra s-serq, bhal per ezempju *anti-theft tracking device* jew *locking devices*. L-appellanti taf li x-xufier ser jieqaf f'xi hin biex jiehu l-mistrieħ tieghu. Dan kien iktar u iktar jobbligaha li tizgura li t-trailer ghandu mezzi ta' sigurta biex ma jigrix dak li fil-fatt gara. Il-kumpannija kienet taf li qeghda ggorr merkanzija ta' haddiehor u ghalhekk kellha obbligu li tiehu prekawzjonijiet. Inoltr, mhemmx provi li x-xufier tat-trukk ha xi mizuri ta' sigurta qabel mar jorqod. Hu minnu li x-xufier kellu dritt jiehu l-mistrieħ tieghu waqt il-vjagg ta' garr. Madankollu, il-mistrieħ kellu jieħdu wara li jkun ha l-prekawzjonijiet kollha sabieħ ma jigrix dak li gara. Skont id-dikjarazzjoni tax-xufier Savo Pecanin, huwa pparkja t-trukk bit-trailer fit-triq Corso Europa barra l-fond ta' FERT. Li t-trukk bil-merkanzija jigi pparkjat fit-triq f'zona industrijali matul il-lejl, diga' ma kinitx għazla tajba. L-istess Pecanin qal li, "*when the semitrailer was stolen [it] was still hooked to my tractor*". Jekk dan hu minnu, il-qorti ma tifhimx kif it-trailer insteraq minn taħt imnieħru mingħajr ma nduna b'xejn. Cirkostanzi li verament juru kemm ix-xufier ma kienx ta' hila. Dan apparti li x-xufier seta' jieħu prekawzjoni bazika, dik li jiparkja l-parti ta' wara tat-trailer vicin ta' ħajt. Il-qorti tagħmel ukoll riferenza għas-sentenza tal-Prim'Awla fil-kawza **Thomas Insurance Agency Limited nomine vs MD Trucking Limited et** tat-18 ta' Frar, 2004 fejn saret riferenza għal *notes of guidance* tat-Trasportaturi fuq it-Triq (il-FIATA) sabieħ jigi evitat is-serq. F'dan il-kaz hemm nuqqas lampanti li jigu osservati mizuri bhal dawk li jissemmew fil-*guidelines*.
- 12.5 Ir-responsabbilita ta' persuna ma jiddependix mill-fatt jekk gietx interpellata jew le. Dan apparti li ma kien ser jagħmel ebda

differenza ghaliex John Abela Limited mill-bidu tal-proceduri argumentat li m'ghandhiex responsabbilta.

- 12.6 Fir-rigward tal-ispejjez relatati mas-survey, l-ilment hu minghajr bazi. Hu ovvju li f'kazijiet simili jitqabba *surveyor/loss adjuster* gieldarba l-merkanzija kienet assigurata mal-kumpannija attrici. F'dan ir-rigward xehed Joseph Mangion; "*Konna wkoll hallasna survey fees fl-ammont ta' tlett mitt ewro (€300)*" (fol. 10).

13. Ghal dak li jirrigwarda l-appell ta' Jet Services Limited, il-qorti m'ghandha xejn x'izzid ma' dak li qalet il-Qorti tal-Appell (Superjuri) fis-sentenza hawn fuq imsemmija. Irrispettivament tort ta min grat is-serqa, l-assigurat tal-attrici kellu relazzjoni kuntrattwali ma' Jet Services Limited u ghalhekk ghandha twiegeb ghan-nuqqas ta' haddiehor fit-twettiq tal-kuntratt ta' garr. Wara kollox hu l-artikolu 3 stess tal-Konvenzjoni li jipprovdi:

"For the purposes of this Convention the carrier shall be responsible for the acts and omissions of his agents as well as servants and of any other persons of whose services he made use of for the performance of the carriage, when such agents, servants or other persons are acting within the scope of their employment, as if such acts and omissions were his own".

Fil-ktieb ***Shipping Law***, Simone Baughen (pagna 176) jinghad:

"The CMR, unlike the Carriage of Goods by Sea Act (COGSA) 1992, envisages the transfer of the burden of the contract of road carriage down the chain of successive sub-carriers. These carriers may subcontract the whole of the journey or a particular geographical section of it. Irrespective of any subcontracting, the initial carrier will remain liable for the performance of the entire contract. This is because Art 3 makes the initial carrier liable for the acts of its agents and servants, including sub-carriers. The initial carrier is identified in accordance with the general principles of contract law".

14. Mehud in konsiderazzjoni dak li nghad fil-paragrafju precedenti, 'il fatt li dan kien kaz ta' *wilful misconduct* ta' terz, ma jezonerax lil Jet Services Limited mill-obbligu li taghmel tajjeb ghad-danni li sofriet il-parti l-ohra. Mhemmx dubju li din l-appellanti hi wkoll responsabbli, gialadarba l-kuntratt ta' garr sar maghha. F'dan ir-rigward din il-qorti m'ghandix x'izzid ma' dak li diga' nghad mill-Qorti tal-Appell (Superjuri) fis-sentenza fuq imsemmija. Ghaldqstant ir-responsabbilta ta' din l-appellanti ma tiddependix mill-fatt jekk inkarigatx persuna ta' esperjenza fil-garr ta' merkanzija jew le.

Ghal dawn il-motivi tichad l-appelli li pproponew l-appellanti. John Abela Limited ghandha taghmel tajjeb ghall-ispejjez tal-appell li pprezentat fit-30 ta' Lulju, 2015 filwaqt li Jet Services Limited ghandha taghmel tajjeb ghall-ispejjez tal-appell li pprezentat fil-31 ta' Lulju, 2015.

Anthony Ellul.